

Johannes 14 – Samenvatting (Betacursus 14 - © 2005-2008 Deltacursus)

Jezus gaat naar God de Vader (14:1-3). In het huis van mijn Vader zijn vele woonplaatsen (14:2), niet slechts een kamer, maar veel ruimte voor iedere gelovige. Vóór de wederkomst is dat *de hemel* (Psalm 33:13-14; Jesaja 63:15) en na de wederkomst is dat *de nieuwe aarde* (Openbaring 21:1-3,). Ik ga om een plaats voor jullie gereed te maken (14:2). Door zijn dood maakt hij een plaats voor gelovigen gereed. Door zijn opstanding maakt hij de gelovigen gereed voor die plaats. Ik kom terug om jullie te verwelkomen om ‘van aangezicht tot aangezicht bij mij te zijn’ (14:3). Jezus denkt in de eerste plaats aan zijn wederkomst. Dan komt hij de gelovigen halen met een omhelzing waarbij zij elkaar in de ogen kijken. Dit bijbelgedeelte mag toch toegepast worden bij de dood van een gelovige, omdat een gestorven gelovige ook vóór de wederkomst door Jezus in de hemel verwelkomd wordt (vgl. Filippenzen 1:21-23).

Jezus is de weg naar God de Vader (14:4-6). Dit is de zesde ‘Ik ben’ uitspraak van Jezus. Jezus is de weg en niet maar één van de vele wegen tot God! Hij is de weg van God naar de mensen (1:18) en de weg van de mensen naar God (14:6). Jezus is de waarheid en niet maar één van de vele waarheden. Hij belichaamt de waarheid. Hij is de werkelijkheid waarheen alle schaduwen in het Oude Testament heen wezen. Jezus is het leven en niet slechts lichamelijk leven. Hij belichaamt alle goddelijke eigenschappen (1:4), produceert wedergeboren leven uit menselijke geest, onsterfelijk leven uit het menselijke lichaam en eeuwig leven in gemeenschap met God (17:3). Niemand kan bij de Vader komen dan door mij. De christelijke godsdienst is absoluut (14:6; vgl. Handelingen 4:12; 1 Timoteüs 2:5). Er is geen levende God dan de God die zich in de bijbel openbaart. Er is geen verlosser buiten Jezus om. Deze feiten maken christelijke zending urgent en noodzakelijk.

De wezenlijke relatie van Jezus met God de Vader (14:7-11). God kennen en zien (14:7-9) staan beide in de voltooid tegenwoordige tijd. Als de discipelen Jezus door *observatie en ervaring* hebben leren kennen, dan zullen zij ook God de Vader door *intuïtie en overdenking* hebben leren kennen. Van nu af aan blijft het beeld van de onzichtbare God de Vader in het aangezicht van de zichtbare Jezus Christus hen voortdurend voor ogen (Kolossenzen 1:15). Buiten Jezus Christus om is er geen openbaring van God. Jezus Christus is de openbaring van God (vgl. Hebreeënen 1:1-2). God de Zoon is in God de Vader en andersom (14:10-11). De ‘god’ van een rationalistisch en puur wiskundig monotheïsme (zoals bij Joden, Moslims en Unitariërs) kan zich niet ontvouwen in meerdere goddelijke persoonlijkheden. Maar de God van de bijbel openbaart zich als God de Vader, God de Zoon en God de heilige Geest in één goddelijk wezen. Ze zijn één in wezen, d.w.z. één in al hun goddelijke eigenschappen. God de Vader, God de Zoon en God de heilige Geest bestaan nooit afzonderlijk zoals menselijke individuen dat doen, maar bestaan in elkaar en door middel van elkaar als momenten in één goddelijk zelfbewust leven. *God de Vader spreekt en handelt door God de Zoon in de schepping en in de menselijke geschiedenis. Je leert God kennen wanneer je op de woorden en werken van Jezus Christus gaat letten.*

Het verband tussen de grotere werken en gebed (14:12-14). De grotere werken (14:12). De discipelen van Jezus zullen na zijn vertrek van deze aarde niet alleen wondertekenen in de materiële wereld verrichten (vgl. 5:20-21; 2 Korintiërs 12:12), maar grotere werken in de geestelijke wereld verrichten (vgl. 5:24; 12:23-32; 17:20). De fysieke wondertekenen werden hoofdzakelijk onder de Joden gedaan en waren niet blijvend van aard. De geestelijke wonder-tekenen zoals de bekering van mensen zal in veel grotere mate onder de heidenen plaatsvinden en zijn blijvend van aard – ze zijn dus groter dan de fysieke wondertekenen. Bidden in de naam van Jezus Christus (14:13-14). De ‘wat ook maar’ bestaat uit de grote werken en de grotere werken van vers 12. In het boek Handelingen worden de fysieke wonderen en de geestelijke wonderen steeds weer aan gebed verbonden (Handelingen 1:14 met hft 2; 4:31; 6:6-7; 9:40-41; 10:4,9; 12:5; 13:3; 16:25-34). Maar gebed wordt alleen beantwoord ‘in de naam van Christus’. Dat betekent twee dingen: • Alleen Christus maakt het door zijn volbrachte verlossingswerk mogelijk dat God gebeden beantwoord. • Gebeden dienen overeen te stemmen met wat Christus geopenbaard heeft: zijn koninkrijk bevorderen (Matteüs 6:10) en afhankelijk blijven van zijn soevereine wil (Lucas 22:42). Christenen die zó bidden weten zeker dat hetgeen na hun gebed gebeurt, de volmaakte wil van God de Vader is!

De belofte van de heilige Geest (14:15-18). Een andere Helper die altijd met en in de gelovige zal zijn (14:17-18). • De heilige Geest wordt ‘parakletos’ genoemd en betekent letterlijk ‘geroepen om terzijde te staan en te helpen’. Het wordt vertaald met de woorden Trooster, Raadgever, Advocaat of Pleitbezorger, maar de beste vertaling is ‘Helper’ of ‘Vertegenwoordiger’. Jezus is de Vertegenwoordiger van gelovigen bij God in de hemel (1 Johannes 2:1) en de Geest van Jezus is *de Vertegenwoordiger van Jezus* bij gelovigen op de aarde (14:17-18). • De heilige Geest is niet ‘een onpersoonlijke kracht’ die een gelovige in meerdere of mindere mate kan bezitten, maar een Persoon, die een groeiende gelovige steeds meer in bezit neemt! • God de Vader, God de Zoon en God de heilige Geest zijn volledig gelijk (Matteüs 28:19; 2 Korintiërs 13:14). Één en hetzelfde wezen doordringt hen. De heilige Geest gaat uit van de Vader en de Zoon: de Vader geeft hem (14:16) en de Zoon zendt hem (15:26). Hij is de Geest van de Vader (Matteüs 10:20; Romeinen 8:9; 1 Korintiërs 2:11-12) en de Geest van Christus (Romeinen 8:9; Galaten 4:6). • De heilige Geest is niet ‘een ander die verschilt van’ Christus, maar ‘*een ander als Christus*’, *de Plaatsvervanger of Vertegenwoordiger van Christus* bij de gelovigen op de aarde! De heilige Geest neemt de plaats van Christus in op aarde, spreekt de woorden van Christus, doet het werk van Christus en verheerlijkt Christus op de aarde. De heilige Geest is ‘de Geest van Christus’ of ‘Christus in u’ (Romeinen 8:9-10; vgl. 2 Korintiërs 3:17-18)! • Ongelovigen in de wereld kunnen de Geest alleen ontvangen als zij tot geloof in Jezus komen (Handelingen 2:38-39). • De Geest staat elk gelovige in Christus terzijde (14:16) en woont in zijn hart (14:17). Christenen zijn geen weeskinderen (14:18). Hoewel Jezus als mens op aarde van hen weggaat naar de hemel, komt hij zelf tot hen terug in de heilige Geest.

Een vertrouwelijke relatie is gebaseerd op liefde en gehoorzaamheid (14:19-24). De relatie tussen God de Vader en Jezus is wezenlijk anders dan de relatie tussen Jezus en gelovigen (14:19-20). Jezus is fysiek nog maar een korte tijd bij zijn discipelen (14:19). De vijandige ongelovige ‘wereld’ zal hem niet meer zien, maar gelovigen zullen hem met hun geestelijke ogen blijven zien. In de nieuwtestamentische tijd (na de uitstorting van de heilige Geest) zullen christenen de wezenlijke relatie tussen God de Vader en God de Zoon erkennen. De relatie tussen de Vader en de Zoon is voorbeeld voor de relatie tussen Christus en christenen. Maar die twee zijn niet van dezelfde orde: de wezenlijke relatie tussen God de Vader en God de Zoon is eeuwig dezelfde en groeit niet, maar de geestelijke relatie tussen Christus en christenen groeit steeds en draagt steeds meer vrucht in karakter en werken. De vertrouwelijke relatie tussen Christus en christenen wordt ook voorgesteld als de relatie tussen een Herder en zijn kudde (10:16), als een wijnstok met zijn ranken (15:5) en als een Hoofd met zijn lichaam (Efeziërs 1:22-23). De relatie tussen gehoorzaamheid en liefde (14:21-24). Omdat gehoorzaamheid zonder de heilige Geest onmogelijk is (vgl. Romeinen 5:5), spreekt Jezus eerst over de uitstorting van de heilige Geest (14:16-17). Gehoorzaamheid en liefde zijn niet te scheiden (vgl. 13:34; 15:14). De liefde van God gaat aan de liefde van gelovigen vooraf (Romeinen 5:6,8,10), maar volgt daar ook op (14:21). Gods eerste liefde voor ons (3:16; 1 Johannes 4:7-10,19; Romeinen 8:28-39) schept in ons het verlangen hem te gehoorzamen. Onze gehoorzaamheid bewijst onze liefde en schept een nieuwe cyclus van liefde van God en van Christus voor ons. Ongehoorzaamheid bewijst dat iemand Jezus niet liefheeft.

De wijze waarop Jezus Christus zich aan de gelovige openbaart (14:21) is altijd door de Geest van Christus (dat een verschijning van Christus in een droom of visioen kan inhouden) en door het Woord van Christus. De openbaringen van de heilige Geest (hetzij objectief in de heilsgeschiedenis hetzij subjectief in de ervaring van de gelovige) zijn nooit in strijd met de objectieve openbaringen van Christus in de bijbel (vgl. Efeziërs 6:17; 2 Timoteüs 3:16)! De Geest is ‘de Geest van de waarheid’ (14:17), het Woord van God is waarheid (17:17) en Christus zelf is *de* waarheid (14:6). In de Geest komt God de Drie-enige ‘van aangezicht tot aangezicht’ voor de christen te staan en maakt hij zijn woning naast de christen (14:23) en in de christen (14:17; vgl. 1 Korintiërs 3:16; 6:19-20). De tegenwoordigheid en nabijheid van de Drie-enige God is werkelijk en wordt ook ervaren.

De functies van de heilige Geest (14:25-26). Jezus maakt onderscheid tussen wat *hij* aan zijn discipelen gezegd heeft op aarde terwijl hij als mens bij hen was en wat *hij* aan hen gaat zeggen vanuit de hemel door de Geest. Na de uitstorting van de heilige Geest zal Jezus niet alleen dingen *duidelijker maken* (1 Korintiërs 2:13), maar ook zijn *onderricht voltooien* zodat de discipelen *alles* weten wat zij behoren te weten om hun taak als apostelen volledig uit te voeren. De heilige Geest zal hen herinneren aan al het onderricht van Jezus terwijl hij bij hen op de aarde was. Jezus Christus garandeert dat de heilige Geest ervoor zorgt dat *de vier evangeliën* volledig en ongeschonden opgetekend zullen worden in de bijbel. De heilige Geest zal hen alles leren wat zij nog moeten weten over Gods verlossingsplan en Gods taak als apostelen. Omdat de heilshistorische gebeurtenissen (de dood, opstanding, hemelvaart, troonsbestijging van Jezus Christus en de uitstorting van de heilige Geest) nog niet plaatsgevonden hadden, garandeert Jezus dat de heilige Geest ervoor zorgt dat de voltooiing van zijn openbaring in de boeken *Handelingen, de brieven* en *Openbaring* volledig en ongeschonden opgetekend zal worden in de bijbel. Vóór de inwoning van de heilige Geest konden de discipelen de dingen die Jezus leerde nauwelijks bevatten. Pas na deze heilshistorische gebeurtenissen zouden de apostelen een dieper en vollediger inzicht krijgen in Gods heilsplan (vgl. 2:22; 12:16). Met dit voltooide onderricht van Jezus vanuit de hemel aan zijn discipelen (het voltooide Nieuwe Testament) konden zijn discipelen ook zijn getuigen zijn (15:26-27).

De vrede die Jezus Christus geeft (14:27). ‘Vrede’ (Hebreeuws: *shalom*) is niet alleen de *afwezigheid* van strijd, oorlog, irritatie en alles wat kapot maakt, maar de *aanwezigheid* van alles wat heel maakt. De wereld kan hoogstens de eerste soort vrede geven, maar alleen Christus kan ook de tweede soort vrede geven. Echte vrede is onafscheidelijk met Jezus Christus verbonden: het is vrede die God sluit met zijn vijanden (zondaren, Romeinen 5:6-11); de vrede die gelovigen ervaren in hun relatie met God (Romeinen 5:1); en vrede die christenen van verschillende achtergrond (zoals Jood en niet-Jood) met elkaar sluiten (Efeziërs 2:11-18). Het is een vrede die de vrucht is van zuivere relaties en recht doen (Jesaja 32:17). Het kan dus ook vrede diep in je hart zijn terwijl het rondom je stormt, wanneer zondaren of de wereld het je erg moeilijk maken, omdat je weet dat je juist spreekt en handelt! Laat jullie harten niet geroerd blijven (door verdriet, onrust, innerlijke rustverstoring) en wees niet bang (lafhartig, timide). Het woord ‘vrede’ betekent in dit verband de afwezigheid van geestelijke onrust, een diepe zekerheid van verlossing en van Gods liefdevolle nabijheid onder alle omstandigheden.

Jezus gaat weg en komt terug (14:28a). ‘Ik ga weg’ (vgl. 14:2,3,12) slaat op zijn dood, opstanding en hemelvaart. ‘Ik kom tot jullie’ (vgl. 14:3,18,19,21,23) slaat op zijn komst in de heilige Geest op Pinksteren.

De Vader is groter dan ik (14:28b-29). Hoewel Jezus Christus *in zijn goddelijk wezen* volkomen gelijk aan God de Vader is (10:30), is hij *in zijn menselijk wezen* als Middelaar minder dan God de Vader. Hij heeft de zwakke menselijke natuur aangenomen met uitzondering van de zonde (Hebreeën 2:14,17-18). Hij is als mens arm geworden (2 Korintiërs 8:9). Hij is als mens slaaf geworden (Filippenzen 2:6-8). Hij is als een overtreder gestorven (Jesaja 53:5). Als de Grote Profeet vertelt Jezus dit alles aan zijn discipelen, zodat wanneer het gebeurt, zij niet zullen gaan twijfelen, maar juist *sterker zullen geloven*, omdat alles precies gebeurt zoals hij gezegd heeft.

De heerser van deze wereld (satan) is aan het komen (14:30). Hij en zijn handlangers denken Jezus uit de weg te ruimen, maar Satan gaat zijn ‘val’ tegemoet (vgl. 12:31; Openbaring 12:7-9). Hij heeft geen macht over Jezus en kan hem niet overwinnen. Door de absolute gehoorzaamheid van Jezus aan God wordt de loop van de geschiedenis veranderd en wordt Jezus ten aanschouwen van allen in de kosmos in het gelijk gesteld (14:31a).